

Beden eğitimi ve spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının istihdam durumlarına yönelik öğrenci görüşleri

Süleyman Murat YILDIZ*

Selçuk ÖZDAĞ**

Özet

Beden eğitimi ve spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının istihdam durumlarına yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmaya, Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'ndan 90 öğrenci katılmıştır. Öğrencilere istihdam durumu ile ilgili 5 maddelik Likert tarzı bir ölçek uygulanmıştır. Elde edilen verilerin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış, değişkenler arasındaki anlamlılığı tespit etmek için One-Way ANOVA, gruplar arasındaki farklılığı belirlemek için de Tukey HSD uygulanmıştır.

Analiz sonucunda öğrencilerin ölçekte yer alan ifadelerden 'çok sayıda okul açılması ve çeşitlilik göstermesi okulların geleceğini olumsuz etkileyecektir' ifadesi ile 'okullara alınan öğrenci sayısının fazla olması öğrenci yetiştirme sürecini hızlandırmaktadır' ifadesine oldukça katıldıkları, 'öğrenci girdisi ile istihdam durumu arasında orantısızlık bulunmaktadır', 'kamu kurumlarında istihdam alanı kısıtlıdır' ve 'özel kuruluşlarda istihdam alanı kısıtlıdır' ifadelerine de tamamen katıldıkları görülmüştür. Gruplar arası ve grup içi değerlerde ise herhangi bir anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır ($p>0,05$).

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor, İstihdam.

* Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Balıkesir.

** Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Muğla.

Stundet opinion about higher education institution which gives physical education and sport education

Süleyman Murat YILDIZ

Selçuk ÖZDAĞ

Abstract

90 students of Balıkesir University Physical Education and Sports Institute participated in this study which is made in the purpose of investigating the ideas of students through the condition of employment of the intuitions that gives the physical and sports education course.

A 5 pointed Likert type scale applied to the students. The arithmetic averages and standard deviation of the data that are gained, the meaningfulness through the changing One Way ANOMA is used, in order to determine the differences between the groups of TUKEY HSD is used.

After the analyze it is observed that the expressions “opening too many schools and varieties of these schools affect the future of these schools badly” and “receiving too many students in this schools accelerate the process of educating students” are chosen very much. And the students completely agreed with the expressions of “there is lopsidedness between students and employment” and “employment is restraint in the public and private sector.

Keywords: Physical Education and Sport, Employment.

Giriş

Günümüzde okullar, eğitim sisteminin eğitim öğretim faaliyetlerinin organize bir şekilde yürütülmesi amacıyla yapılandırılmış bir alt sistemdir (Çelikkaya, 1996). Bir başka ifadeyle, eğitim hizmetlerinin topluma etkin bir biçimde sunulması amacıyla oluşturulan (İmamoğlu ve Yerlisu, 2003) sosyal kurumlardır (Aydın vd., 1987).

Okulların, toplumda belli amaçları gerçekleştirmek için kurulmuş kurumlar olduğu bilinmektedir. Üniversitelerin akademik birimleri içerisinde yer alan Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının amacı; 'kamu ve özel eğitim kurumlarına beden eğitimi öğretmeni, kamu ve özel sektörün spora ilişkin yönetim kademelerine spor yöneticisi, turizm sektörüne spor animatörü, çeşitli spor branşlarına ise antrenör yetiştirmek' olarak özetlenebilir. Belirtilen amaçlara yönelik olarak da bu kurumlarda; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük Eğitimi, Rekreasyon ve Spor Bilimleri gibi çeşitli programlar bulunmaktadır.

İstihdam, bir görevde, bir işte kullanma olarak tanımlanmaktadır (www.tdk.gov.tr). Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren yüksek eğitim kurumlarının istihdam durumu, bu kurumlarda bulunan öğrencilerin mezuniyet sonrasında aldığı eğitim ile alakalı bir sektörde yer almasıdır (Yıldız, 2006). Buradan hareketle, Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının istihdam durumlarına yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Yöntem

Tarama modeline göre yürütülen bu çalışmaya, Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'ndan [Antrenörlük Eğitimi (n=30), Spor Yöneticiliği (n=30), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (n=30) bölümlerinden olmak üzere] toplam 90 öğrenci katılmıştır. Katılanların tamamı son sınıf öğrencileri olup bu örnek bireylere, mezuniyet sonrasındaki istihdam durumunu değerlendirmek üzere, dört dereceli [(1) Hiç katılmıyorum, (2) Biraz katılıyorum, (3) Oldukça katılıyorum, (4) Tamamen katılıyorum] Likert tarzı bir ölçek uygulanmıştır. Uygulamaya başlanmadan önce her maddenin ne ifade ettiği detaylı olarak açıklanmıştır.

Elde edilen verilerin istatistiksel analizleri SPSS 12.0 paket programında yapılmış ve aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Değişkenler arasındaki anlamlılığı tespit etmek için One-Way ANOVA, gruplar arasındaki farklılığı belirlemek için de Tukey HSD uygulanmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan bulgularla ilgili değerlendirmeler ise aşağıdaki puan aralıklarına göre yapılmıştır:

- 1.00 - 1.74 Hiç katılmıyorum
- 1.75 - 2.49 Biraz katılıyorum
- 2.50 - 3.24 Oldukça katılıyorum
- 3.25 - 4.00 Tamamen katılıyorum

Bulgular

Öğrencilerden elde edilen veriler tablolaştırılarak yorumları aşağıda yapılmıştır.

Tablo 1. Maddelere Yönelik Grupların X ve SS Değerleri

MADDELER		GRUPLAR	N	X	SS
1	Çok sayıda okul açılması ve çeşitlilik göstermesi okulların geleceğini olumsuz etkileyecektir	Öğretmenlik	25	3,12	1,09
		Yöneticilik	26	3,27	1,12
		Antrenörlük	24	2,92	1,14
		Toplam	75	3,11	1,11
2	Okullara alınan öğrenci sayısının fazla olması öğrenci yetiştirme sürecini hızlandırmaktadır	Öğretmenlik	25	2,52	1,12
		Yöneticilik	26	2,85	1,35
		Antrenörlük	24	2,33	1,13
		Toplam	75	2,57	1,21
3	Öğrenci girdisi ile istihdam durumu arasında orantısızlık bulunmaktadır	Öğretmenlik	25	3,68	0,75
		Yöneticilik	26	3,69	0,55
		Antrenörlük	24	3,83	0,38
		Toplam	75	3,73	0,58
4	Kamu kurumlarında istihdam alanı kısıtlıdır	Öğretmenlik	25	3,60	0,65
		Yöneticilik	26	3,77	0,59
		Antrenörlük	24	3,58	0,50
		Toplam	75	3,65	0,58
5	Özel kuruluşlarda istihdam alanı kısıtlıdır	Öğretmenlik	25	3,40	0,82
		Yöneticilik	26	2,96	1,15
		Antrenörlük	24	3,46	0,59
		Toplam	75	3,27	0,91

Öğrenciler, ‘çok sayıda okul açılması ve çeşitlilik göstermesi okulların geleceğini olumsuz etkileyecektir’ ifadesi ile ‘okullara alınan öğrenci sayısının fazla olması öğrenci yetiştirme sürecini hızlandırmaktadır’ ifadesine oldukça katılırken, ‘öğrenci girdisi ile istihdam durumu arasında orantısızlık bulunmaktadır’, ‘kamu kurumlarında istihdam alanı kısıtlıdır’ ve ‘özel kuruluşlarda istihdam alanı kısıtlıdır’ ifadelerine ise tamamen katılmaktadır.

Tablo 2. Gruplar arası ve Grup İçi One-Way ANOVA Değerleri

Maddeler		Sum of Squares	df	Mean Square	F	P
1	Gruplar arası	1,56	2,00	0,78	,63	,54
	Grup içi	89,59	72,00	1,24		
	Toplam	91,15	74,00			
2	Gruplar arası	3,39	2,00	1,69	1,16	,32
	Grup içi	104,96	72,00	1,46		
	Toplam	108,35	74,00			
3	Gruplar arası	0,35	2,00	0,18	,53	,59
	Grup içi	24,31	72,00	0,34		
	Toplam	24,67	74,00			
4	Gruplar arası	0,54	2,00	0,27	,79	,46
	Grup içi	24,45	72,00	0,34		
	Toplam	24,99	74,00			
5	Gruplar arası	3,75	2,00	1,87	2,37	,10
	Grup içi	56,92	72,00	0,79		
	Toplam	60,67	74,00			

Gruplar arası ve grup içi değerler incelendiğinde maddelere yönelik herhangi bir anlamlı fark görülmemektedir ($p>0,05$). Yani öğrencilerin tamamının maddelere karşı aynı yaklaşımı gösterdikleri söylenebilir.

Sonuç

Araştırmaya katılan öğrenciler çok sayıda Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumunun açılmasını, bu okulların geleceğini olumsuz etkileyeceğini, ayrıca okullara alınan öğrenci sayısının fazla olmasının da öğrenci yetiştirme sürecini hızlandırdığını düşünmektedirler. Aynı şekilde, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu 2005-2010 yılı stratejik planında çok sayıda Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi veren kurumun kriter belirlemeden açılmış olmasını bu okulların geleceğini olumsuz etkileyeceği belirtilmektedir (www.sbt.hacettepe.edu.tr).

Öte yandan öğrenciler, öğrenci girdisi ile istihdam durumu arasında orantısızlık bulunduğunu, kamu kurumlarında ve özel kuruluşlarda da istihdam alanının kısıtlı olduğunu düşünmektedirler. Yıldız'ın yapmış olduğu çalışmada Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri mezuniyet sonrasındaki istihdam edilme durumunun kendileri açısından önemli olduğunu, fakat istihdam durumunun da kısıtlı olduğunu belirtmişlerdir. Özellikle bunun bir örneği 2004 yılında görülmüştür. Öğretmen olmak için 17387 mezun Kamu Personel Seçme Sınavı'na (KPSS) müracaat etmiş, Milli Eğitim Bakanlığı ancak %1,43'ünü ilk atamada döneminde istihdam edebilmiştir.

2006 yılı itibarıyla Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümleri'ne 1980, Antrenörlük Eğitimi Bölümleri'ne 1570, Spor Yöneticiliği Bölümleri'ne 1155, Rekreasyon Bölümleri'ne 455, Spor Bilimleri Bölümleri'ne ise 80 öğrenci alınmıştır. 2006 yılı istihdam durumları Kamu Kurumları açısından değerlendirildiğinde Milli Eğitim Bakanlığı'na 832'i kadrolu ve 261'i sözleşmeli olmak üzere toplam 1093 beden eğitimi öğretmeni atanmıştır (<http://personel.meb.gov.tr>).

Yıldız, M.A; Özdağ, S (2008). Beden eğitimi ve spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının istihdam durumlarına yönelik öğrenci görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 5:1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü; 118 antrenör eğitimi lisans mezununa antrenör olarak, 13 spor yöneticiliği lisans mezununa sportif eğitim uzmanı olarak, 18 beden eğitimi ve spor lisans mezununa ise memur olarak istihdam alanı yaratmıştır. Öte yandan, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü de 11 adet Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği lisans mezununa istihdam alanı yaratmıştır (<http://www.osym.gov.tr>).

Yukarıda da görüleceği üzere, kamu kurumları açısından Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği bölümlerinden mezun olan öğrenciler için kısıtlı da olsa istihdam durumu bulunmaktadır. Ayrıca ileriki zamanlarda bu istihdam sayıları da ihtiyaca binaen artacaktır. Fakat bu bölümlerin her yıl mezun verdikleri göz önüne alındığında mezun sayısı ile istihdam sayısı arasındaki orantısızlık gittikçe büyüyeceği düşünülmektedir. Nitekim araştırmaya katılan öğrencilerin ‘öğrenci girdisi ile istihdam durumu arasında orantısızlık bulunmaktadır’ ifadesine tamamen katılması bunun bir yansımasıdır. Öte yandan, özel kuruluşların istihdam durumları olmakla birlikte istihdam düzeyi henüz net olarak bilinmemektedir. Bu durum ayrı bir çalışmayı gerektirdiği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, kamu kurumları ile özel kuruluşların istihdamlarının kısıtlı olduğunu düşünen Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri, öğrenci girdisi ile istihdam durumu arasında orantısızlığın bulunduğunu da belirtmektedirler. Bunun sebeplerinden biri çok sayıda Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumunun açılması ile bu kurumlara alınan öğrenci sayılarının ihtiyaçtan fazla olması düşünülmektedir. Bundan dolayı Beden Eğitimi ve Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının ve bu kurumlara alınan öğrenci sayılarının makul düzeylere çekilmesi ile gece öğrenimi sağlayan ikinci öğretim programlarının kaldırılması önerileri verilebilir. Böylece okul ve öğrenci sayısı az ve öz olacak, dolayısıyla spor hizmeti sunacak bireyler daha kaliteli olabilecektir.

Kaynaklar

AYDIN, M., BAŞAR, H., ÜNAL, I., BURGAZ, B., BADAĞAN, Y., BALCI, E., KOÇAK, Y.: Eğitim Sosyolojisi. İlk-San Matbaası LTD. ŞTİ, Ankara, 1987, s:7.

ÇELİKKAYA, H.: Eğitim Sosyolojisi. Alfa Yayıncılık, İstanbul, 1996, s:41.

İMAMOĞLU, A.F., YERLİSU, T.: Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarında Görev Yapan Yöneticilerin Yöneticilik ve Liderlik Becerilerinin Değerlendirilmesi. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, VIII, 1, 2003, s:62.

YILDIZ, S.M.: An Investigation of Educational Supports, Opportunities of Career Development And Job Opportunities After Graduation At Schools of Physical Education and Sports. The 9th International Sports Sciences Congress, (3-5 November 2006) Mugla University, Turkey.

http://personel.meb.gov.tr/sayfa_goster.asp?ID=207. (09.11.2006)

<http://www.osym.gov.tr>. (09.11.2006)

www.tdk.gov.tr